

Сучасність вимагає введення ІКТ в освітній процес, але методика впровадження ІКТ в процес навчання ще не достатньо розроблена.

Тому під час розв'язання цієї проблеми на уроках іноземної мови варто зауважити думку академіка НАПНУ В.Ю. Бикова «на основі поєднання традиційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання вдається значно ефективніше розвинути і примножити природні задатки і здібності людини. Використання цих технологій у процесі навчання створює додаткові умови і спричинює появу нових цілей та оновлення змісту освіти, дає змогу досягти значно більших результатів навчальної діяльності, забезпечити для кожного учня, студента формування і розвиток їхньої власної освітньої траєкторії» [1].

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія / В.Ю. Биков. – К.: Атака, 2008. – 684 с.
2. Носенко Є.Л. «Застосування ІТ в освіті» / Є.Л. Носенко // Іноземні мови в школі. – 2004. – №6. – С. 9-11
3. Носенко Є.Л. Методичні прийоми забезпечення ефективності запам'ятовування інформації у дистанційному навчальному курсі / Є.Л. Носенко, С.В. Чернишенко. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2003. – 127 с.
4. Полат Є.С. Метод проєктів на уроках іноземного мови [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ioso.ru/distant/library/publication/iaproj.htm>. – Назва з екрану.
5. Співаковський О.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. для студ. напряму підгот. «Початкова освіта» / О.В. Співаковський, Л.Є. Петухова, В.В. Коткова. – Херсон, 2011. – 267 с.
6. Стрикун О.С. Навчання іноземній мові шляхом використання мультимедійних технологій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pedagogica/21872.doc.htm. – Назва з екрану.
7. Яценко Ю.С. Интеграция информационно-коммуникационных технологий в процесс обучения иностранным языкам. – Преподаватель высшей школы в XXI веке. Международная научно-практическая Интернет-конференция – 30.03.2007 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.t21.rgups.ru/doc/5/21.doc>. – Назва з екрану.
8. Pothier M. Multimedias, dispositifs d'apprendre et acquisition des langues. – Ochrys. – 160 p.
9. Vera C. L'Internet en classe de FLE. Pearson Educacion. Espagne, 2001. – 48 p.

О.В. БЕЗКОРОВАЙНАЯ, К.Р. БАГНЮК. ИЗУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА С ПОМОЩЬЮ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ (ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСОВ) В УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ

Резюме. В статье раскрыта суть понятий «информационные технологии», «информационно-коммуникационные технологии», взгляды на современные технологии ученых, суть применения информационно-коммуникативных технологий на уроках иностранного языка в старших классах. Обоснована целесообразность использования средств синхронной и асинхронной коммуникаций при изучении иностранных языков. Определена роль Интернет-технологий в учебно-воспитательном процессе современной школы.

Ключевые слова: современные информационные технологии, информационно-коммуникационные технологии, средства синхронной коммуникации, средства асинхронной коммуникации, Интернет-ресурс, Интернет-технология.

O.V. BEZKOROVAYNA, K.R. BAHNYUK. LEARNING A FOREIGN LANGUAGE USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES (INTERNET RESOURCES) IN TEACHING SENIOR STUDENTS

The summary. The article deals with the essence of the concepts of «information technology», «information and communication technologies», views of scientists on modern technology, the essence of the using information and communication technologies in the classroom foreign language in high school. The role of Internet technologies in the educational process of the modern school has been determined.

Key words: modern information technology, information and communication technology, synchronous communication, asynchronous communication, Internet resources, Internet technology.

Одержано редакцією 25.03.2015 р.

УДК: [373.5.016:811.111(07)];005.935.33-057.87

А.О. СЕНЮК

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕСТИ ЯК ЗАСІБ ПЕРЕВІРКИ АНГЛОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Резюме. Стаття присвячена дослідженню тестування як засобу перевірки іноземної граматичної компетентності учнів основної школи.

Ключові слова: англійська граматична компетентність, англійська мова, іноземна мова, тестове завдання, тестова ситуація.

Постановка проблеми. Актуальність статті полягає у потребі дослідити тестовий контроль, як ефективну/неефективну форму перевірки знань учнів, оскільки всі знання, передані вчителем учневі, навички та вміння, сформовані в учня чи ті, що ще розвиваються, мають бути проконтрольовані й оцінені.

Аналіз основних досліджень. Серед досліджень, присвячених концепту тестування як форми контролю, необхідно відзначити праці вітчизняних та зарубіжних дослідників: В.О. Коккоти, С.К. Фоломкіної, І.А. Цатурової, Е.А. Штульмана тощо.

Метою дослідження є педагогічний тестовий контроль, як ефективна/неефективна форма перевірки знань учнів.

Виклад основного матеріалу. Завдання підвищення якості освіти є важливим для будь-якої країни, але для України це особливо актуальна і пріоритетна проблема. Система якості освіти повинна розповсюджуватися не тільки на кінцевий, результативний етап освітньої діяльності, але і на процес оволодіння знаннями, вміннями і навичками, охоплювати всі елементи освітнього процесу, сприяючи досягненню цього результату. Контроль навичок та вмінь учнів буває традиційним (контрольна робота, самостійна робота, диктант, твір, виклад, реферат, залік, іспит) і тестовим. Тестова форма контролю відрізняється об'єктивністю виміру результатів навчання, оскільки вона розрахована не так на суб'єктивну думку викладача як на об'єктивні емпіричні критерії. Також дуже важливим є і те, що підсумкова шкільна атестація, а саме, Зовнішнє незалежне оцінювання проводиться у тестовому форматі, до якого учнів, безумовно, необхідно готувати. Для визначення рівня отриманих знань, умінь і навичок учнів використовують різні методи контролю: усне та письмове опитування, тестування, яке активно використовується останнім часом, тощо. Тест (test) у перекладі з англійської – іспит, випробування, залік.

На думку В.О. Коккоти, тестовий контроль або тестування як термін означає у вузькому смислі використання і проведення тесту, і в широкому – сукупність етапів планування, складання і випробування тестів, обробки та інтерпретації результатів проведення тесту [3, 271].

За визначенням С.К. Фоломкіної, під тестом розуміються завдання, що мають специфічну організацію, яка дозволяє всім учням працювати одночасно в однакових умовах і записувати виконання символами [9, 12].

І.А. Цатурова розглядає тест як централізований, формалізований письмовий контроль, що дає можливість визначити основні параметри якісного й кількісного стану навченості учнів на кожному етапі навчання [10, 97; 11].

Е.А. Штульман вважає, що тест – це контрольне завдання, яке проводиться за рівних для всіх учнів умов, тривалість і характер якого чітко співвіднесені з об'єктивними факторами, й результати виконання якого піддаються кількісній оцінці і є показником певних підсумків навчального процесу до моменту даного тесту [12].

Для діагностики успішності навчання розробляються спеціальні методи, які різними авторами називаються тестами навчальних досягнень, тестами успішності, дидактичними тестами і навіть пелогічним тестуванням. Щоб довести до готовності тести, необхідно не один рік збирати дані, аналізувати їх та виправляти недоліки [1; 13].

Тестування значно підвищує ефективність навчального процесу, оптимально сприяє повній самостійності у роботі кожного учня, є одним із засобів індивідуалізації навчального процесу іноземній мові. Крім того, тестовий контроль рівня сформованості англійської граматики має багато переваг перед іншими видами контролю:

- можливість перевірити результати навчальних досягнень водночас із багатьох тем і розділів програми – це може бути підсумковий тест, мета якого є виявлення успішного засвоєння учнем матеріалу програми;
- об'єктивність оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу – за допомогою тесту вчитель може оцінити одночасно різні аспекти мовленнєвої діяльності учня. Результати тесту повинні бути інтерсуб'єктивні, тобто незалежні від того, хто проводить тест;
- здатність виявити не тільки те, що засвоєно, а й те, чого не засвоєно – результати тесту вказують як на рівень знань учня, так і на прогалини у засвоєнні навчального матеріалу;
- можливість застосовувати комп'ютерні технології для проведення тестування, перевірки правильності виконання завдань і обробки його результатів. На сьогоднішній день завдяки комп'ютерним технологіям тестування та обробка результатів доведені до автоматизму, що в разі пришвидшує сам процес тестування;
- створення для всіх учасників тестування рівні умови складання тестів – у кожного з учасників тестування має бути однакова кількість завдань і варіантів відповідей, однаковий проміжок часу на виконання цих завдань та кожен з варіантів тесту повинен мати однакове смислове навантаження. Якщо даний тест проводять інші люди за рівних умов, вони повинні отримати такі ж результати;
- стандартизація та автоматизація процедури перевірки результатів.

Сильною стороною тестування є можливість використання електронно-обчислювальної техніки і математично-статистичних методів для обробки результатів тестування, що, в свою чергу, забезпечує:

- економію часу на створення зворотного зв'язку – процес перевірки, аналізу та виявлення погано засвоєного матеріалу значно швидший, ніж у будь-якої іншої форми контролю;
- охоплення тестуванням великої кількості учнів, тобто тести, на відміну від інших форм контролю, дозволяють об'єктивно тестувати велику цільову аудиторію;
- вищу якість завдань завдяки їх попередній перевірці в перед тесті;
- економію аудиторного часу;
- значно більшу надійність тестування завдяки вибірковому способу відповідей;
- кращу відтворюваність і репрезентативність результатів тестування завдяки стандартній процедурі тестування;

- значні евристичні оцінювальні можливості. Крім того, тестам притаманна конкретність і безпосередня практична спрямованість;
- фіксацію уваги учня не на формуванні відповіді, а на осмисленні її суті;
- скорочення часу очікування учнями оцінки, що є важливим фактором – як психологічним, так і виховним;
- нейтралізацію впливу зовнішніх чинників (почерк, граматичні помилки, тощо);
- оперативний і систематичний контроль за навчальною діяльністю учнів, що спонукає їх до регулярної підготовки;
- формування інтересу до навчання (незвичайність форми завдань) [5; 6, 11-14; 7].

Але, на жаль, тести мають також і *недоліки*. Їхня неефективність полягає у діагностуванні системності та глибини знань, способів діяльності, творчості, раціональності діяльності і здатності до самостійності. Щоб запобігти впливу цих недоліків потрібно обов'язково давати тестові завдання з вільною формою відповіді, зокрема з написанням відповідного обґрунтування. Негативною стороною є й те, що не враховуються індивідуальні особливості учнів, а також існує можливість вгадування правильних відповідей, не маючи жодних уявлень про предмет, який вивчається.

Слід зазначити, що саме з використанням готових варіантів відповідей пов'язують, як правило, основні недоліки тестового контролю. Методика пред'явлення декількох неправильних варіантів відповідей і одного правильного не відповідає реальній комунікативній ситуації.

Ще одним недоліком є вгадування правильної відповіді, як за випадковими, так і за формальними або іншими ознаками, які не пов'язані з володінням іноземної мови. Випадкове вгадування зазвичай обмежується прагненням учня знайти правильну відповідь шляхом побудови, підтвердження або відхилення гіпотез про придатність того чи іншого варіанта відповіді. Також треба відзначити недостатню активність розумових процесів через наявність готових відповідей і через загальну орієнтацію на результат тесту. Крім того, існує вірогідність мимовільного запам'ятовування неправильних відповідей. Така небезпека з'являється при занадто важких завданнях. Окрім того, тести не сприяють оволодінню мовленнєвими уміннями.

Основна відмінність тесту від, наприклад, традиційної контрольної роботи, полягає в тому, що він завжди передбачає вимір. Тому оцінка, яка виставляється за підсумками тестування, є об'єктивнішою і незалежною від можливого суб'єктивізму вчителя, ніж оцінка за виконання традиційної контрольної роботи, яка завжди суб'єктивна, оскільки базується на враженнях вчителя, не завжди відокремлених від його особистих симпатій чи антипатій у ставленні до того чи іншого учня.

Головна відмінна риса тесту – об'єктивність, яка гарантується вимірюванням, функція якого полягає в тому, щоб надавати кількісну інформацію про якість засвоєння навчального матеріалу. При цьому, він дає вчителю змогу перевірити значний обсяг вивченого матеріалу малими порціями та діагностувати оволодіння цим матеріалом більшої частини учнів [2, 220; 4].

Зовнішнє незалежне оцінювання попередніх років показало, що випускникам і абітурієнтам не завжди легко подолати психологічний бар'єр у написанні тестів. Для його подолання необхідно мати навички роботи з будь-якими тестовими завданнями. Такі навички можна виробити поступово, якщо запроваджувати тести для поточного контролю знань учнів та тематичного оцінювання.

Кожен вчитель має право на власний підхід до процесу навчання, але доцільно будувати структуру кожного уроку таким чином, щоб незалежно від теми уроку, знаходився час на виконання тестових завдань. А це дозволить суттєво покращити рівень знань учнів.

Висновки. Успіх у навчанні іноземної мови багато в чому залежить від того, наскільки якість знань учнів знаходиться у полі зору вчителя і яка увага надається профілактиці помилок. Велику користь може принести перевірка знань відразу всіх учнів у формі невеликих за об'ємом контрольних завдань, тестів. Тести є не лише найекономічнішою формою контролю, але й об'єктивнішим показником ступеня засвоєння учнів мовного матеріалу, ніж дані поточної, індивідуальної перевірки.

Тестування створює великі можливості для організації у навчанні іноземної мови в середніх навчальних закладах ефективного і якісного контролю, який, разом з іншими складниками процесу навчання, може забезпечити успішне досягнення цілей навчання. При застосуванні тестів стимулюється інтелектуальна активність учнів: аналіз і синтез, узагальнення і конкретизація, порівняння і розрізнення. Завдяки тестовому контролю можна успішно керувати навчальним процесом, удосконалювати його, здійснювати диференційований підхід до учнів, стимулювати і підтримувати інтерес школярів до вивчення іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Обучение. Оценка. Отметка / Ш.А. Амонашвили. – М., 1980.
2. Боярская Ю. Пятиминутные тесты. Грамматические и лексические задания к урокам / Ю. Боярская. – М.: Чистые пруды. – 2005. – С. 24-30.
3. Коккота В.А. Лингводидактическое тестирование: науч.-теорет. пособие / В.А. Коккота. – М., Высшая школа, 1989. – 219 с.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти / М-во освіти і науки України; ін.-т педагогіки АПН України. – К.: Перше вересня та ін., 2000. – С. 3-8, 38-49.
5. Педагогіка. Частина І. Загальні основи педагогіки. Теорія навчання (дидактика): навч. посіб. для студ. пед. закладів / В.Л. Омельченко, С.В. Омельченко, С.Г. Мельничук. – Кіровоград. – 1997. – С.121-123.

6. Петрашук О.П. Принципи та функції стандартизованого контролю у навчанні іноземної мови в середніх навчальних закладах / О.П. Петрашук // Іноземні мови. – №2. – 1997. – С.4.
7. Петрашук О.П. Тест і контекст. Тестовий контроль у навчанні іноземних мов з позицій різних наукових підходів / О.П. Петрашук // Іноземні мови в навчальних закладах. – № 3. – 1999. – С. 11-14.
8. Петрашук О.П. Тестовий контроль у навчанні іноземної мови в сер. заг. школі: монографія. – К.: Видавничий центр КДЛУ, 1999. – 261с.
9. Старков М.П. Навчання англійської мови в середній школі / М.П. Старков. – К., 1978. – С. 110-111.
10. Фоломкина С.К. Тестирование в обучении иностранным языкам / С.К. Фоломкина // Иностранные языки в школе. – 1986. – №2. – С. 15-20.
11. Цатурова И.А. Компьютерные технологии в обучении иностранным языкам: учеб.-метод. пособие / И.А. Цатурова, А.А. Петухова. – М.: Высшая школа, 2004. – 95 с.
12. Цатурова И.А. Элементы тестирования в методике обучения в технических вузах: а втореф. дис. канд. пед. наук / И.А. Цатуров. – М., 1971. – 217 с.
13. Methode de langue / С. Chabert – Paris: Didier – 2013.

А.О. СЕНЮК. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕСТЫ КАК СРЕДСТВО ПРОВЕРКИ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ГРАММАТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В УЧЕНИКОВ ОСНОВНОЙ ШКОЛЫ

Резюме. Стаття посвящена исследованию тестирования как средства проверки иностранной грамматической компетентности учеников основной школы.

Ключевые слова: англоязычная грамматическая компетентность, английский язык, иностранный язык, тестовое задание, тестовая ситуация.

A.O. SENUYK. PEDAGOGICAL TESTS AS A MEANS OF CHECKING ENGLISH-SPEAKING GRAMMATICAL COMPETENCE OF PRIMARY SCHOOL PUPILS

The summary. An article dedicated to problem of testing grammatical skills and abilities of primary school pupils. Advantages and disadvantages of pedagogical test among other types of knowledge control are determined.

Key words: english grammatical competence, english, foreing language, test talk, test situation.

Одержано редакцією 06.04.2015 р.

УДК: [373. 3. 016: 03 – 028. 31]: 811. 111

Т.С. ЛІЩУК

НАВЧАННЯ УЧНІВ ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Резюме. У статті проаналізовано різні методи навчання учнів техніки читання англійською мовою, розглянуто труднощі, що виникають під час навчання техніки читання, визначено послідовність формування навичок техніки читання з урахуванням зазначених труднощів, розглянуто систему вправ для навчання техніки читання молодших школярів.

Ключові слова: методи навчання, труднощі навчання, техніка читання, послідовність формування навичок, система вправ.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Актуальність проблеми навчання читання у початковій школі, як опосередкованої форми іншомовного спілкування, зумовлена низкою чинників. Передусім тим, що у процесі навчання учні більшу частину інформації отримують через друкований текст, по-друге, читання надає більше можливостей для свого реального практичного використання, оскільки друковані видання залишаються основним засобом збереження і передачі інформації, відносно доступним для користування. Читання є одним з найважливіших видів комунікативно-пізнавальної діяльності учнів.

Навчання читання англійською мовою в молодшому шкільному віці є важливим процесом для кожної дитини, незалежно від її стартових здібностей. Адже у дітей цього віку добре розвинений фонематичний слух, точна імітація, схильність до наслідування та потреба в спілкуванні. К.І. Онищенко висловив думку, що уміння читати відкриває великі можливості для подальшого самостійного вивчення мови та вдосконалення мовленнєвих умінь. Також воно надає безперечно позитивний вплив на розвиток психічних функцій дитини: його пам'яті, уваги, мислення, сприйняття, уяви, також впливає на загальні мовні здібності дитини. Раннє навчання читання англійською мовою дає великий практичний ефект стимуляції пізнання та розкриття творчого потенціалу особистості учня [5, 36].

Таким чином, з перших уроків англійської мови учнів потрібно знайомити з буквами англійського алфавіту і поступово, спираючись на засвоєний ними лексико-граматичний матеріал, вчити читати. Рівень мовленнєвого розвитку молодших школярів у рідній мові дозволяє вже у перший рік навчання англійської мови формувати в них навички техніки читання .

Початком формування навичок техніки читання вважається той момент, коли дитина вперше усвідомила зв'язок голосної та приголосної літер і вимовила перший склад, знаючи конфігурацію літери та її звукову відповідність. Успішність цього процесу на початковому етапі значною мірою залежить від того, як у дитини вже сформувалися вміння усного мовлення англійською мовою. Г.В. Рогова вважає, що учні повинні засвоювати техніку читання виключно на матеріалі, який до того був опрацьований усно. Це значно полегшує процес читання [8, 54]